

Foaldal-Verk, den 24. februar 1940.

Herr direktør Sverre Jensen.

Oslo.

Personlig.

Postboks 183.

Ærede Herr Direktør!

I tilknytning til min utredning, vil jeg få lov til å fremholde for Dem personlig, at jeg har en meget god tro på at Langhelle-forekomsten kan bli en god foretning.

Som nevnt står og faller foretningen først og fremst med at grubedriften blir gjennomført på en riktig måte. Det er ikke hvilken som helst ingeniør, heller ikke bergingeniør gitt å drive på den fordelaktigste måte. Min mening er, at selskapet vil være best tjent med å ha en pålitelig grubestiger for den daglige ledelse, men at der ansettes en habil konsulent, som første tekniske leder. Denne må da forplikte sig til å befare gruben minst 4 gange om året, og ellers når noe særlig forekommer også flere ganger.

En stiger, delv om han er aldri så dyktig, kan nemlig ikke lede grubens utvikling på en fremsynt måte.

Skulde de av mig utarbeidede planer bli fulgt, har jeg selvsagt den største interesse av at resultatene blir som av mig beregnet. Jeg vet, at jeg selv med sikkerhet kan opnå de angitte resultater og jeg mener dessuten å ha tatt en så stor margin at der skulde være rum for ennu bedre.

Som sagt, jeg har interesse for saken og vil gjerne få lov til å følge med i den.

Med beste hilsner

7.

For å se de 50 000 t står der i grubene
 adskillige tusen ton maln i bergfester
 og lignende men [utla] omkostningene ved
 uttaging av denne maln dekkes ikke
 ved av malnens verdi. Der er enkelte
 punkter i grubene hvor der ennu kunde
 tenkes påtruffet maln, og vi er allerede
 gått i gang med undersøkelsesarbeider
 der.

I det store og hele viser det sig
 at malnlinsernes mektighet avtar mot
 dyppet og med de stigende omkostninger
 som driften på dyppnivåene medfører
 kan lønnsom drift ikke påregnes

Det er et faktum at driften i
 hovedgrubene idag går med tap og det
~~vil den gjøre men vi kan på~~
 og det er et spørsmål hvor lenge vi
 kan holde driften her igang. Finlands
 markedet er nemlig så å si stengt
 og vi kan ikke gi oss til å produsere
 for lagring så store kvantiteter som det
 må til for å gjøre driften lønnsom
 Selskapets styre arbeider imidlertid energisk

8.

med saken og der vil måtte treffes en avgjørelse i nær fremtid.

Som vi forstår av dette er det på andre felter vi må søke å skape en fremtid forverket. Vi har da først og fremst feltene ved Geitryggen hvor driften i dag ved Nordre grube idag leverer det nødvendige rågods for flotasjonen. Opgaverne her er følgende:

1) å søke å skaffe en lønnsom produksjonsdrift.

2) å opfare dobbelt så meget ny maln som vi i prøveåret avbygger.

3) Ved undersøkelsesarbeide å ~~lete efter~~ søke å konstatere et størst mulig maln-forråd.

Med litt optimisme og god vilje kan man muligens idag si at forekomsten holder ^{4-500 000} ~~4-500 000~~ tonn. De planlagte undersøkelsesarbeider strekker sig over et område som burde kunne inneholde ytterligere 1/2 million tonn, men om der virkelig er maln, og så meget, det kan idag

9.ingen si.

Skal imidlertid verket også i dårlige tider kunne eksistere er det nødvendig at produksjonen av flotasjonskis fordobles. Med den kapasitet flotasjons anlegget har idag er det såvidt at driften kan bære sig selv, men der blir intet til overs for undersøkelsesarbeider og enda må man være fattet på å få meget dårligere priser enn man idag får for produktene.

Med den produksjon som vi idag har fra Nordre Grube vil grubene kunne holdes i drift i ca. 18 år. Det er derfor nødvendig ikke bare å søke energiske her, men også å søke å finne minst like meget maln på de andre felter.

Vår forekomst Søndre Geitryggen vil bli undersøkt i løpet av kommende år. Trods det at forekomsten har en lang utstrekning i strøke er jeg personlig av den formening at maln tilgangen ikke vil være tilnærmet svært så stor som maln-

10.

tilgangen på Nordre Grube. Ja det er
mülig at mettheten er så liten at ton
 som drift ikke kan påregnes.

Det neste felt som kommer på tale er
 Grev Moltkes grubefelt. Her ~~er~~ vet man at
 der står ca 50 000 t maln. Undersøkelses-
 arbeide vil bli opstalt tidlig kommende
 vår. Det er vanskelig å ha nogen
 formening om størrelsesgraden av den maln
 som bør tenne finnes, men jeg holder
 det ikke for utenkelig at feltet kan
 inneholde et par hundre tusen ton
 maln.

Endelig har vi Grimsdalen grube, ^{felt} hvor
 malmen på flere steder står oppe i dag
 med ^{over} 2 meters metthet. Hvis mettheten
 ikke avtar altfor fort mot dypet skuld
 man her nok kunne komme op i 1 mi-
 ton. uten altfor stor optimisme.

Moltke og Grimsdalen grube skulde derfor
 være de forekomster som skulde mulig-
 gjøre en fordobling av flotajonsproduksjonen

og dermed danne grunnlaget for de nærmeste 20 års drift. —
 Den som lever får se. —

Vårt undersøkelses- og skjerpogram strekker sig også over andre felter, men da disse er så lite kjendt vil jeg ikke komme inn på de her.

Jeg skal kort nevne hvilken størrelsesgrad verket kan komme op i hvis vi finner malm i tilstrekkelige mengder på de ovennevnte steder. Råmalmsproduksjonen til flotasjonen må andra til ca 360 ton pr dag, og den kan da skaffe beskjeftigelse for 230 sjele. En større produksjon gir selv- sagt en mindre levetid for verket likesom et større antall beskjeftigede vil bety en urentabel drift som ikke bør vil kunne bære de nødvendige løpende under søkelsesarbeider for videre sikring av driften. — Finnes altså ikke tilstrekkelig malm for ovennevnte produksjon, har jeg liten tro på Verkets fremtid.

Som betkjendt har man her i Foldalen utelukkende anvendt Cut and Fill - avbygning metoden. Denne metode har sin

12.

berethigelse der hvor hengen er meget dårlig. På de steder hvor hengen ikke er dårlig således at den ikke går til brudd minst 4 tak nederfor strossen vil metoden skape stadig økende frykte i strossen, særlig på større dyp. Metoden betinger også at tilgangen på fyllmasse blir billig.

På Nordre Grube vil man kunne anvende metoden over 1ste etage idet fyllmassene om sommeren kan skrapes ned fra dagen og fordelingen av massen i strossene kan likelides skje ved skrapning. På de lavere dypere etager vil metoden bli for kostbar hvor mekthetene er så store at der må tilføres fyll utenfra. Jeg har derfor satt igang opferingen for skiveras- metoden, og i kommende år vil vi erfare for hvordan denne metode vil virke. Videre undersøker vi over såle 2 om hengen er så sterk at magasinbrytingsmetoden kan anvendes. Det er i det hele tatt en rekke metoder for avbygning som etterhvert vil bli forsøkt alt efftersom forholdene innbyr

herfor, og det er høist sannsynlig at vi ikke blir stående ved en bestemt metode, men vil anvende forskjellige metoder alt eftersom forekomstene står flattere eller steilere, har større eller mindre møkkighet, og godt eller dårlig heng fjell.

Like viktig som å finne en god avbygningsmetode er det å planlegge og få istand en koncentrert produksjonsdrift. Når driften av hovedgruben nu er så dyr skyldes dette ikke minst det forhold at driften er spredt på flere hundre meters avstand såvel vannrett som loddrett regnet. i Strøkk som i fall

All avbygning som naturlig gir den største produksjon bør skje innen et mindre område og helst på et nivå, slik at man etterhvert som nivået blir ferdig avbygget kan kaste av ortene så vedlikeholdsarbeide her undgås.

Dette er retningslinjer som bør sølles fulgt under de betingelser jo nevnt at opferingene er tilstrekkelig foran, så man ikke må gjøre brudd på planene for å skaffe produksjon nok

14

Når jeg nevner disse ting, så er det ikke forde jeg på noen måte lider av noen slags forbedrings-syke, men forde de deemer gründlaget for en rasjonell drift.

Liksom det er min oppgave å planlegge drift og gi impulser for rasjonaliseringen, så er det et godt samarbeide mellom arbeiderne, i øvrne og stipene som fører til en vellykket rasjonalisering.

Den første betingelse for at en rasjonalisering skal føre frem, er en streng gjennomsiktighet i alle ting og på alle arbeidspladser.

Har man odden på arbeidsplassen vil det ikke lunde at f. eks. en boormaskin pludselig har støt av redigjennomsiktigheten eller forvinner i "fylle" for ikke å gjennfinnes.

Alle materialer, fra planker, dagg, struer, peltninger for koblinger o. s. v. koster penger og her kan alle hjelpe til å spare.

Like viktig er det at maskinene blir beholdt og sammvittighetsfuldt. Først og fremst må de svores odde etter forskriftene, man må blåse ut slangene for disse påkobles og maskinen må sittes best sån, at derjill kommite sand og sub ind i maskinen.

Dere ~~kan~~ vil kanskje si, at dere ikke er kommet hit for å få sådanne formenn er, men hvis dere fikk se hvilke utgifter

15

som medgår om månten forde vi ikke har den nødvendige orden på arbeidspladsen og omgæes maskiner og redskaper på den riktige måde, ville Dere forstå mig.

Jeg er fuldt opmerksom på, at vi har svært lite passende maskiner, men Dere har allerede set at jeg har forsøkt å rette på forholdet. - Således må den utvikling anordning, "Kuonateren" som jeg har indført for faelthammerborieren jo bety en overordentlig stor utbytte for Dere.

Vi må også litt efter litt gå ind for et mer systematisk utnyttelse av luftforbruket. I stedet for at alle mand i strosser og drifter skal bo, må vi ha specielle boere, som ikke gjør andet end å bo. Så den måte medgår vi at der til sine tider køper for mange maskiner på luftnettet med den følge at trykket og ydelser ne synker, mens der til andre tider ikke er fuldt utnyttelse av luften. - Strosseskisse

Når vi får sat det hele i system sån, som vist et ekempel av på denne tepring, skal der alltid forligge de beste betingelser for en rasjonell arbeidsinddeling og høie effekt. - (Se, foruten skisse